

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

CONSILIUL U.N.B.R.

HOTĂRÂREA nr. 1063 **07 martie 2015**

Având în vedere dezbaterile din ședința Comisiei Permanente din 31.01.2015 și a Consiliului Uniunii Naționale a Barourilor din România în ședința din 7 martie 2015, din care a reieșit necesitatea adoptării unor norme privind aplicarea regulilor de arbitraj profesional;

În conformitate cu dispozițiile art. 66 lit. c) și s), din Legea nr. 51/1995, republicată, (în continuare Legea), precum și cu prevederile art. 185 și 240 din Statutul profesiei de avocat (în continuare Statutul), care instituie principiul potrivit căruia toate neînțelegerile dintre avocați se rezolvă pe cale amiabilă, iar în caz contrar conflictele se rezolvă pe calea medierii și a arbitrajului și în aplicarea art. 251-264 din Statut,

Analizând proiectele privind Regulile standard de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj profesional a avocaților și Normele privind taxele și cheltuielile arbitrale, precum și Hotărârea Consiliului UNBR nr. 394/31.03.2012, prin care s-a adoptat Regulamentul privind organizarea și funcționarea Curtii de Arbitraj Profesional a Avocatilor;

Ținând cont de propunerea INPPA, în conformitate cu hotărârea Consiliului UNBR care a decis ca proiectul aprobat să fie supus analizei acestuia pentru observații și completări, inclusiv în ce privește impactul noului Cod de procedură civilă;

Consiliul Uniunii Naționale a Barourilor din România, în ședința din **07.03.2015**,

HOTĂRĂȘTE:

Art. 1 – Se adoptă Regulamentul privind organizarea și funcționarea Curtii de Arbitraj Profesional a Avocatilor, prin modificarea și completarea Hotărârii Consiliului UNBR nr. 394/31.03.2012, Regulile standard de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj profesional a avocaților și Normele privind taxele și cheltuielile arbitrale, cuprinse în anexele la prezenta hotărâre.

Art. 2. – Prezenta Hotărâre se publică pe pagina web www.unbr.ro și se comunică barourilor și membrilor Consiliului UNBR.

CONSILIUL U.N.B.R.

REGULAMENT PRIVIND ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA CURȚII DE ARBITRAJ PROFESIONAL A AVOCAȚILOR

Capitolul I. Dispoziții generale

Art.1

- 1.1.** Curtea de Arbitraj Profesional a Avocaților este o instituție permanentă de arbitraj, neguvernamentală, fără personalitate juridică, independentă în exercitarea atribuțiilor.
- 1.2.** Curtea de Arbitraj Profesional a Avocaților (denumită în continuare Curtea de Arbitraj) este organizată și funcționează în cadrul fiecărui barou, membru de drept al Uniunii Naționale a Barourilor din România, în conformitate cu prevederile Legii nr. 51/1995, republicată, cu completările și modificările ulterioare, cu prevederile art. 185, art. 251-264 din Statutul profesiei de avocat, precum și cu cele ale prezentului Regulament.
- 1.3.** Sediul Curții de Arbitraj este la sediul baroului din fiecare municipiu reședință de județ, respectiv la sediul baroului din municipiul București.

CAPITOLUL II. COMPETENȚA CURȚII DE ARBITRAJ

Art.2

- 2.1.** Curtea de Arbitraj este competentă să soluționeze următoarele litigii profesionale dintre avocați, astfel:
  - 2.1.1.** dintre avocați cu privire la relațiile profesionale dintre aceștia, inclusiv cele cu caracter patrimonial;
  - 2.1.2.** dintre avocați titulari ai formelor de exercitare a profesiei cabinete individuale și/sau cabinete individuale asociate/grupate, asociați și/sau foști asociați în cadrul formelor de exercitare a profesiei asociative (SCA și/sau SPRL);
  - 2.1.3.** dintre avocați și formele de exercitare a profesiei;
  - 2.1.4.** dintre formele de exercitare a profesiei;
  - 2.1.5.** dintre avocații colaboratori, dintre aceștia și formele de exercitare a profesiei;
  - 2.1.6.** dintre avocații salarizați și formele de exercitare a profesiei;
  - 2.1.7.** care privesc conlucrarea între diferitele forme de exercitare a profesiei;
  - 2.1.8.** litigii izvorâte din raporturile juridice care apar la încheierea, executarea sau încetarea contractelor de asistență juridică, cu excepția celor privitoare la onorarii care rămân în competența Decanului Baroului, în această calitate, conform dispozițiilor art. 132 din Statutul profesiei.
- 2.2.** În situația în care litigiul profesional se naște între avocați membri ai unor barouri diferite, competența soluționării litigiului revine Curții de Arbitraj care a fost prima sesizată.

CAPITOLUL III. ATRIBUȚIILE CURȚII DE ARBITRAJ

Art. 3.

- 3.1.** Curtea de Arbitraj are ca principală atribuție organizarea și administrarea soluționării prin arbitraj a litigiilor profesionale, în condițiile prevăzute de Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare, de Statutul profesiei de avocat și de prezentul Regulament.
- 3.2.** Soluționarea litigiilor arbitrale profesionale se face potrivit „Regulilor standard de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj”, aprobate de Comisia Permanentă a UNBR, ratificate de Consiliul UNBR, respectiv Congresul Avocaților.
- 3.3.** Regulile standard de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj se completează cu dispozițiile Codului de procedură civilă, în măsura în care acestea sunt compatibile cu legislația profesiei de avocat. Compatibilitatea o stabilește Tribunalul arbitral constituit în vederea soluționării unui litigiu, afără de cazul în care Regulile prevăd în mod expres compatibilitatea.

Art.4

- 4.1.** Curtea de Arbitraj are și următoarele atribuții:
  - 4.1.1.** elaborează modele de convenții arbitrale și asigură difuzarea acestora în cercurile profesionale, în care promovează arbitrajul profesional și prezintă avantajele acestuia;
  - 4.1.2.** dezbate aspectele de drept ivite în arbitrajul profesional;
  - 4.1.3.** ține evidența practicii arbitrale, întocmește culegeri de practică arbitrală și asigură documentarea în domeniul arbitrajului profesional;
  - 4.1.4.** face propuneri privind îmbunătățirea organizării și desfășurării arbitrajului profesional;
  - 4.1.5.** colaborează cu alte instituții permanente de arbitraj profesional din țară și din străinătate și urmărește evoluția arbitrajului profesional în context mondial;
  - 4.1.6.** poate organiza, la cererea părților, și medierea în cazul litigiilor cu privire la relațiile profesionale prevăzute la art. 2 din prezentul Regulament, cu respectarea dispozițiilor art. 251 – 254 din Statutul profesiei de avocat.
  - 4.1.7.** îndeplinește orice alte atribuții ce îi sunt conferite prin prezentul Regulament și prin Regulile standard de procedură arbitrală emise de Curtea de Arbitraj.

Art.5

- 5.1.** Curtea de Arbitraj este datoare să:
  - 5.1.1.** îndeplinească formalitățile de constituire a tribunalului arbitral;
  - 5.1.2.** pună la dispoziția părților Regulile standard de procedură arbitrală, lista de arbitri, precum și Normele privind taxele și cheltuielile arbitrale;
  - 5.1.3.** pună la dispoziția arbitrilor aleși de părți, la solicitarea acestora, date și informații cu caracter normativ referitoare la litigiul pe care îl are de soluționat;
  - 5.1.4.** îndeplinească servicii de secretariat privitor la primirea, înregistrarea și evidența corespondenței, citarea părților și comunicarea actelor și a

diverselor înștiințări către părți și arbitri, consemnarea dezbaterilor în procesul-verbal al ședinței de arbitraj și să efectueze orice alte lucrări necesare bunei desfășurări a arbitrajului;

- 5.1.5.** asigură, prin intermediul Baroului, potrivit art. 16, spațiul și celelalte condiții corespunzătoare pentru desfășurarea arbitrajului.

Capitolul IV. Organizarea și funcționarea Curții de Arbitraj

Art.6

- 6.1.** Curtea de Arbitraj se compune dintr-un număr de 15 – 30 de arbitri, stabilit de către Consiliul Baroului, în funcție de numărul membrilor, desemnați din rândul avocaților aceluia barou, potrivit procedurilor aprobate prin Hotărâre a Consiliului UNBR.
- 6.2.** Înscrierea în lista de arbitri se poate face și la cererea scrisă a avocatului în cauză, cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 6 alin. 1 și 3.
- 6.3.** Poate fi arbitru orice avocat care are capacitate deplină de exercițiu a drepturilor, se bucură de reputație neștirbită, are înaltă calificare și experiență în domeniul profesional, cu o vechime neîntreruptă în profesia de avocat de minim 10 ani. Candidatul desemnat sau solicitant, potrivit art. 6 alin. 1 și 4, va depune la dosar în afară de dovezile privind vechimea, curriculum vitae și o recomandare din partea unui confrate care are o vechime neîntreruptă de 15 ani în profesia de avocat. Ei vor depune și o adeverință medicală, eliberată potrivit procedurii stabilite ce către Consiliul UNBR, din care să rezulte dacă sunt apți din punct de vedere medical, fizic și psihologic, pentru exercitarea acestei atribuții.
- 6.4.** Arbitrii vor fi verificați și confirmați de către Consiliul Baroului cu privire la îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 6 alin. 3.
- 6.5.** Dosarul cu înscrierile prevăzute la art. 6 alin. 3 se depun la Secretariatul Baroului sau, dacă Curtea este deja constituită, la Secretariatul Curții de Arbitraj.
- 6.6.** Dacă împotriva unui arbitru este începută urmărirea penală, acesta va fi suspendat. Măsura suspendării va fi ridicată în cazul în care au încetat motivele care au determinat luarea acesteia.
- 6.7.** Dacă împotriva arbitrului s-a pronunțat o hotărâre penală definitivă de condamnare pentru săvârșirea unei infracțiuni care aduce atingere prestigiului profesiei, acesta va fi radiat din lista arbitrilor și înlocuit cu un alt arbitru, desemnat în condițiile prevăzute de art. 6 alin. 1 și 4.
- 6.8.** Măsura suspendării sau a radierii se dispune de Colegiul de conducere al Curții de Arbitraj.
- 6.9.** Dintre arbitrii înscriși pe listă de fiecare barou, Colegiul de conducere al Curții de Arbitraj stabilește o listă cu cei care pot fi aleși / desemnați ca supraarbitri.
- 6.10.** Listele de arbitri și supraarbitri se întocmesc pe o perioadă de 4 ani. Mandatul poate fi reînnoit sau pot fi stabiliți alți arbitri / supraarbitri.

Art.7

- 7.1.** Activitatea Curții de Arbitraj este coordonată de către un Colegiu de Conducere desemnat de către Consiliul Baroului pe o perioadă de 4 ani.

- 7.2. Colegiul de Conducere este compus dintr-un număr de 5-15 membri desemnați din rândul avocaților înscriși pe lista de arbitri. Ei pot primi, dacă există activitate, o indemnizație lunară stabilită de către Consiliul Baroului.
- 7.3. Decanul este membru de drept al colegiului și președintele Curții de Arbitraj.
- 7.4. Colegiul de conducere este condus de Președintele Curții de Arbitraj și de 1-2 vicepreședinți, cei desemnați de consiliul baroului.
- 7.5. Colegiul de Conducere se întrunește în ședință o dată pe trimestru sau ori de câte ori este necesar, la convocarea președintelui Curții de Arbitraj.
- 7.6. Colegiul lucrează valabil în prezența a două treimi din numărul membrilor săi și ia hotărâri cu votul majorității membrilor prezenți.

Art. 8

- 8.1. Colegiul de Conducere al Curții de Arbitraj are următoarele atribuții:
  - 8.1.1. asigură coordonarea generală a activității Curții de Arbitraj;
  - 8.1.2. elaborează proiectul privind Regulile standard de procedură arbitrală și proiectul Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale;
  - 8.1.3. urmărește asigurarea unei practici unitare a soluțiilor pronunțate de tribunalele arbitrale, sens în care supune Plenului Curții de Arbitraj dezbaterile problemelor de drept care sunt interpretate diferit;
  - 8.1.4. dezbate încălcările sau aplicarea necorespunzătoare a reglementărilor procedurale în litigiile pronunțate de tribunalul arbitral și comunică Plenului Curții constatările făcute;
  - 8.1.5. asigură documentarea legislativă și de specialitate, îndeosebi reglementările referitoare la arbitraj și exercitarea profesiei;
  - 8.1.6. propune Președintelui Curții de Arbitraj organizarea de seminarii / conferințe naționale și internaționale;
  - 8.1.7. face propuneri de modificare și completare a Regulilor de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj către Comisia Permanentă a UNBR;
  - 8.1.8. decide asupra revocării unui arbitru dintr-un anumit litigiu pentru săvârșirea vreuneia dintre faptele care conduc la această măsură;
  - 8.1.9. constată existența unor conflicte de interese și propune înlocuirea arbitrului, potrivit prevederilor Regulilor de procedură arbitrală;
  - 8.1.10. informează Plenul Curții, cel puțin o dată pe an, despre activitatea desfășurată de către Curtea de Arbitraj;

Art.9

- 9.1. Președintele Curții de Arbitraj reprezintă Curtea în relațiile cu membrii baroului, cu UNBR, cu alte instituții și organizații din România, precum și în relațiile internaționale.
- 9.2. Președintele Curții de Arbitraj are următoarele atribuții principale:
  - 9.2.1. exercită atribuțiile referitoare la organizarea și administrarea litigiilor arbitrale după Regulile standard de procedură arbitrală.
  - 9.2.2. asigură conducerea generală și curentă a Curții de Arbitraj;
  - 9.2.3. exercită atribuțiile ce țin de organizarea și administrarea soluționării litigiilor transmise Curții de Arbitraj în corelare cu prezentul Regulament, cu Regulile standard de procedură arbitrală, și cu Normele privind taxele și cheltuielile arbitrale;

- 9.2.4. propune, după caz, modificarea sau completarea prezentului Regulament, a Regulilor standard de procedură arbitrală și a Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale;
  - 9.2.5. numește asistentul arbitral șef al Curții de Arbitraj;
  - 9.2.6. conduce Colegiul de conducere al Curții de Arbitraj;
  - 9.2.7. asigură buna funcționare a activității Colegiului de conducere al Curții de Arbitraj;
  - 9.2.8. stabilește atribuțiile și conduce activitatea secretariatului Curții de Arbitraj;
  - 9.2.9. avizează onorariile arbitrilor calculate de Secretariatul Curții;
  - 9.2.10. îndeplinește alte atribuții ce derivă din prezentul Regulament, Regulile standard de procedură arbitrală și din Normele privind taxele și cheltuielile arbitrale.
- 9.3. Vicepreședinții sunt înlocuitorii de drept ai președintelui în îndeplinirea atribuțiilor acestuia. Aceștia exercită și alte atribuții stabilite de președinte sau de colegiul de conducere.

Art. 10

- 10.1. Totalitatea arbitrilor înscriși în lista de arbitri constituie Plenul Curții de Arbitraj.
- 10.2. Plenul Curții de Arbitraj are următoarele atribuții:
- 10.2.1. dezbate informările Colegiului de Conducere al Curții cu privire la activitatea desfășurată;
  - 10.2.2. analizează probleme de drept apărute în activitatea Curții de Arbitraj și care nu au fost soluționate unitar sau ridică probleme de interpretare;
  - 10.2.3. analizează propunerile referitoare la arbitrajul profesional.

Art. 11

- 11.1. Curtea de Arbitraj are un secretariat coordonat de asistentul arbitral șef și compus din asistenți arbitrali și alți salariați (secretară, arhivar – registru, grefier, informatician, bibliotecar etc.) încadrați de fiecare Barou în parte, în funcție de volumul activității și de necesități. Statul de funcții, numărul de persoane, încadrarea și salarizarea personalului se aprobă de către Consiliul Baroului la propunerea Colegiului de conducere al Curții de Arbitraj.
- 11.2. Secretariatul funcționează pe baza Regulamentului de organizare și funcționare al Baroului.
- 11.3. Asistentul arbitral este încadrat în funcția de consilier juridic.

Art. 12

- 12.1. Soluționarea litigiului aparține exclusiv tribunalului arbitral.
- 12.2. În înțelesul prezentului Regulament, tribunalul arbitral este tribunalul unic sau, după caz, totalitatea arbitrilor investiți de părți prin convenția arbitrală ori investiți în conformitate cu Regulile standard de procedură arbitrală, să soluționeze un litigiu determinat și să pronunțe o hotărâre definitivă și obligatorie pentru acestea.
- 12.3. Soluționarea litigiilor arbitrale se face numai în baza Regulilor Standard de procedură arbitrală aprobate prin Hotărâre a Comisiei permanente a UNBR.
- 12.4. Baroul și Curtea de Arbitraj nu au dreptul ca prin organizarea și administrarea

arbitrajului, să intervină în soluționarea litigiului sau să influențeze în vreun fel tribunalul arbitral.

Art. 13

- 13.1.** Numirea arbitrilor într-un litigiu determinat și constituirea tribunalului arbitral se efectuează în conformitate cu prevederile Regulilor standard de procedură arbitrală.
- 13.2.** Numirea supraarbitrului se face prin alegere de către arbitrii aleși de către părți / desemnați de Președintele Curții de Arbitraj, iar dacă nu cad de acord se desemnează de către președinte.

Art. 14.

14.1. Curtea de Arbitraj și completul de arbitri format pentru soluționarea litigiului se conduc după următoarele principii:

- 14.1.1.** respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- 14.1.2.** legalitatea;
- 14.1.3.** contradictorialitatea;
- 14.1.4.** constituirea arbitrajului în conformitate cu convenția părților;
- 14.1.5.** respectarea dreptului la apărare;
- 14.1.6.** confidențialitatea;
- 14.1.7.** acceptarea benevolă de către părți a jurisdicției Curții de Arbitraj;
- 14.1.8.** alegerea liberă a arbitrilor;
- 14.1.9.** tratament egal și nepărtinitor față de părți;
- 14.1.10.** contribuirea la menținerea și consolidarea bunelor relații între părți;
- 14.1.11.** caracterul obligatoriu și definitiv al hotărârii arbitrale.

14.2. Membrii Baroului și conducerea Curții de Arbitraj nu au dreptul să intervină în soluționarea litigiului sau să influențeze completul de arbitri.

14.3. Curtea de Arbitraj, Tribunalul Arbitral, arbitrii, precum și salariații Baroului au obligația să asigure respectarea principiului confidențialității procedurii de arbitraj, a actelor și documentelor din dosarele examinate, potrivit Regulilor standard de procedură arbitrală.

Capitolul V. Resursele financiare

Art. 15.

- 15.1.** Resursele Curții de Arbitraj se asigură prin taxele arbitrale încasate pentru serviciile prestate.
- 15.2.** Taxele arbitrale sunt stabilite prin „Normele privind taxele și cheltuielile arbitrale”, aprobate de Consiliul UNBR.
- 15.3.** Resursele Curții de Arbitraj sunt destinate acoperirii cheltuielilor legate de activitatea de soluționare a litigiilor, inclusiv pentru:
- 15.3.1.** plata onorariilor arbitrilor;
  - 15.3.2.** salarizarea secretariatului;
  - 15.3.3.** alte cheltuieli necesare activității Curții de Arbitraj.
- 15.4.** Evidența acumulării și utilizării resurselor Curții de Arbitraj se efectuează în

conformitate cu regulamentele interne ale Barourilor.

Art. 16

16.1. Fiecare Barou va asigura condițiile materiale corespunzătoare desfășurării activității Curții de Arbitraj.

Capitolul VI. Dispoziții finale

Art. 17.

17.1. Prevederile prezentului Regulament guvernează organizarea Curții de Arbitraj, stabilesc cadrul de exercitare a autonomiei acesteia și raporturile cu fiecare Barou.

17.2. Raporturile dintre părțile litigante și Curtea de Arbitraj sunt reglementate, în ceea ce privește litigiile supuse soluționării prin arbitrajul profesional, prin Regulile standard de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj.

17.3. În situațiile în care decanul Baroului, președinte al Curții de Arbitraj, este implicat într-un litigiu arbitral de natura celor prevăzute în art. 251 alin. 1 din Statutul profesiei de avocat și în art. 2 din prezentul Regulament, toate atribuțiile acestuia privind respectivul arbitraj vor fi exercitate de către președintele UNBR, iar arbitrul sau, după caz, arbitrii / supraarbitrul vor fi desemnați de către acesta dintre membrii Comisiei permanente a UNBR.

Art.18

18.1. Prezentul Regulament a fost aprobat conform dispozițiilor art. 185 și art. 251 și 255-264 din Statutul profesiei de avocat de către Consiliul Uniunii Naționale a Barourilor din România, în ședința din 31 martie 2012 și intră în vigoare după 10 zile de la data publicării acestuia pe site-ul UNBR.

Art. 19

19.1. Secretariatele Barourilor vor asigura publicarea, precum și comunicarea către persoanele interesate a prezentului Regulament, a Regulilor standard de procedură arbitrală, a Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale.

**REGULILE STANDARD DE PROCEDURĂ ARBITRALĂ ALE CURȚII DE
ARBITRAJ PROFESIONAL A AVOCAȚILOR**

**CAPITOLUL I
Dispoziții generale**

Art. 1. Obiectul Regulilor de procedură arbitrală

1.1. Regulile de procedură arbitrală se aplică în litigiile profesionale dintre avocați, în cadrul arbitrajelor organizate de Curtea de Arbitraj profesional a avocaților (denumită în continuare Curtea de Arbitraj).

Art. 2. Temeiul juridic al Regulilor de procedură arbitrală

2.1. Regulile de procedură arbitrală sunt adoptate de Consiliul Uniunii Naționale a Barourilor din România (UNBR), în conformitate cu dispozițiile art. 66 lit. s) din Legea nr.51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat (republicată în M.Of., nr. 98 din 7 februarie 2011); art.185 alin.(2)-(5) și art.251-264 din Statutul profesiei de avocat (publicat în M.Of. nr. 898 din 19 decembrie 2011); art.3.2 și art. 19 alin. (2) din *Regulamentul privind organizarea și funcționarea Curții de Arbitraj profesional a avocaților* (adoptat prin Hotărârea UNBR nr. 394/31.03.2012).

2.2. Prezentele Reguli sunt aplicabile numai în condițiile în care s-a parcurs procedura medierii obligatorii prevăzută de art. 251-254 din Statutul Profesiei de Avocat, iar respectivul litigiu nu s-a soluționat prin mediere sau una dintre părți a refuzat medierea.

2.3. Totodată, prezentele reguli sunt aplicabile și în cazul în care în litigiul arbitral este/sunt implicat/implicați unul sau mai mulți avocați străini/grupări străine înscrise în tabloul avocaților din România, care au obținut calificativul profesional în unul dintre Statele membre ale Uniunii Europene și ale spațiului economic european și care exercită profesia de avocat în România în temeiul dispozițiilor art. 96-111 din Legea nr. 51/1995 și art. 329-332 din Statutul profesiei de avocat.

Art. 3. Competența Curții de Arbitraj

3.1. Curtea de Arbitraj organizează și soluționează pe calea arbitrajului instituționalizat toate litigiile profesionale dintre avocați în condițiile prezentelor Reguli.

3.2. Litigiul profesional, în înțelesul prezentelor Reguli, este orice litigiu:

3.2.1 dintre avocați cu privire la relațiile profesionale dintre aceștia, inclusiv cele cu caracter patrimonial;

- 3.2.2 dintre avocați titulari ai formelor de exercitare a profesiei cabinete individuale și/sau cabinete individuale asociate/grupate, asociați și/sau foști asociați în cadrul formelor de exercitare a profesiei asociative (SCA și/sau SPRL);
- 3.2.3 dintre avocați și formele de exercitare a profesiei;
- 3.2.4 dintre formele de exercitare a profesiei de avocat;
- 3.2.5 dintre avocații colaboratori, dintre aceștia și formele de exercitare a profesiei;
- 3.2.6 dintre avocații salarizați și formele de exercitare a profesiei;
- 3.2.7 care privește conlucrarea între diferitele forme de exercitare a profesiei;
- 3.2.8 care izvorăște din raporturile juridice ce apar la încheierea, executarea sau încetarea contractelor de asistență juridică, cu excepția celor privitoare la onorarii care rămân în competența decanului baroului, în această calitate, conform dispozițiilor art. 132 din Statutul profesiei.
- 3.3. În situația în care litigiul profesional se naște între avocați membri ai unor barouri diferite, competența soluționării litigiului revine Curții de Arbitraj care a fost prima sesizată.

Art. 4. Tribunalul arbitral

- 4.1. Tribunalul arbitral este tribunalul unic sau, după caz, totalitatea arbitrilor investiți în conformitate cu prezentele Reguli, să soluționeze un litigiu determinat și să pronunțe o hotărâre definitivă și obligatorie pentru acestea.
- 4.2. Judecarea litigiului revine exclusiv tribunalului arbitral investit.

Art. 5. Aplicarea prezentelor Reguli

- 5.1. În cazul în care Curtea de Arbitraj este competentă să organizeze și să soluționeze un arbitraj profesional, părțile acceptă aplicarea prezentelor Reguli.
- 5.2. În organizarea și desfășurarea arbitrajului profesional se vor aplica regulile de procedură ale Curții de Arbitraj în vigoare la momentul sesizării acesteia, dacă toate părțile nu convin altfel.
- 5.3. Prezentele Reguli se completează cu dispozițiile Codului de procedură civilă, în măsura în care acestea nu conțin dispoziții contrare și sunt compatibile cu legislația profesiei de avocat. Compatibilitatea o stabilește Tribunalul arbitral investit cu soluționarea litigiului, afară de cazul în care este stabilită în mod expres de prezentele Reguli.

Art. 6. Principiile procedurii arbitrale

- 6.1. Tribunalul arbitral își exercită prerogativele și își îndeplinește misiunea în conformitate cu dispozițiile art. 21 alin. (1)–(3) din Constituția României, republicată, și art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care garantează dreptul la un proces echitabil și într-un termen rezonabil, precum și dreptul la un tribunal independent și imparțial.
- 6.2. În întreaga procedură arbitrală trebuie să se asigure părților, sub sancțiunea nulității hotărârii arbitrale, egalitatea de tratament, respectarea dreptului de apărare și a principiului contradictorialității.

- 6.3. Dosarul litigiului este confidențial. Nicio persoană, în afara celor implicate în desfășurarea litigiului respectiv, nu are acces la dosar fără acordul scris al părților.
- 6.4. Curtea de Arbitraj, tribunalul arbitral, precum și personalul barourilor, au obligația să asigure confidențialitatea arbitrajului, neavând dreptul de a publica sau a divulga datele de care iau cunoștință în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, fără a avea încuviințarea părților.
- 6.5. Hotărârile arbitrale pot fi publicate integral numai cu acordul părților. Ele pot fi însă publicate parțial ori în rezumat sau comentate sub aspectul problemelor de drept ivite, în reviste, lucrări ori culegeri de practică, fără a se da numele sau denumirea părților ori date care ar putea prejudicia interesele lor.
- 6.6. Președintele Curții de Arbitraj poate autoriza, de la caz la caz, cercetarea dosarelor în scopuri științifice sau de documentare după pronunțarea hotărârilor arbitrale.
- 6.7. Părțile au îndatorirea să-și exercite drepturile procedurale prevăzute în prezentele Reguli cu bună-credință și potrivit scopului în vederea căruia au fost recunoscute. Ele au obligația să coopereze cu tribunalul arbitral pentru desfășurarea corespunzătoare a litigiului și pentru finalizarea acestuia în termenul stabilit.
- 6.8. În orice stadiu al litigiului, tribunalul arbitral va încerca soluționarea acestuia pe baza înțelegerii părților.

CAPITOLUL II CONVENȚIA ARBITRALĂ

Art. 7. Convenția arbitrală

- 7.1.** Convenția arbitrală se încheie în scris, fie sub forma unei clauze compromisorii înscrisă în contractul de asistență juridică sau într-un alt contract, specific profesiei, fie sub forma unei înțelegeri de sine stătătoare, numită compromis.
- 7.2.** Prin clauza compromisorie părțile convin ca litigiile ce se vor naște din contractul în care este înscrisă sau în legătură cu acesta să fie soluționate pe calea arbitrajului profesional.
- 7.3.** Potrivit prezentelor Reguli, Clauza Compromisorie este reprezentată, ca model, de textul cuprins în art. 4.7. din Anexa nr. 1 la Statutul profesiei, referitor la contractul de asistență juridică, respectiv: „Toate litigiile privitoare la nașterea, modificarea, stingerea, interpretarea și executarea prezentului contract pot fi supuse regulilor de arbitraj și regulilor de procedură prevăzute de Lege și de Statutul profesiei de avocat”.
- 7.4.** Validitatea clauzei compromisorii este independentă de validitatea contractului în care a fost înscrisă.
- 7.5.** Prin compromis, părțile convin ca un litigiu ivit între ele, dintre cele stabilite prin pct. 3 din prezentele Reguli, să fie soluționat pe calea arbitrajului profesional, arătându-se în mod explicit obiectul litigiului.
- 7.6.** Convenția arbitrală poate rezulta și din introducerea de către reclamant a unei cereri de arbitraj la sediul Baroului ori la sediul Curții de Arbitraj și acceptarea, expresă sau tacită, a pârâtului ca această cerere să fie soluționată de Curtea de

Arbitraj. Acceptarea tacită a pârâtului rezultă din faptul că, deși a fost legal citat, nu se prezintă sau nu obiectează în scris asupra formulării cererii de către reclamant.

7.7. În caz de contrarietate între convenția arbitrală și Regurile arbitrajului profesional la care acesta trimite, va prevala convenția arbitrală.

CAPITOLUL III

Constituirea tribunalului arbitral. Termenul, sediul, locul și limba arbitrajului

Art. 8. Constituirea tribunalului arbitral

8.1. Tribunalul arbitral este format fie dintr-un arbitru unic, fie din trei arbitri dintre care unul este supraarbitru, conform convenției părților.

8.2. Dacă părțile nu pot ajunge la înțelegere privind numărul arbitrilor, litigiul se judecă de trei arbitri, câte unul numit de fiecare dintre părți, iar al treilea - supraarbitrul – numit de cei doi arbitrii.

8.3. Dacă există mai mulți reclamânți sau mai mulți pârâți, părțile care au interese comune vor numi un singur arbitru. În caz de neînțelegere între părți, arbitrul comun va fi desemnat de către președintele Curții de Arbitraj. Dacă părțile care au aceeași calitate susțin că nu au totuși interese comune, fiecare își va putea numi câte un arbitru, chiar dacă se depășește numărul de trei. În cazul în care în acest fel se ajunge la un număr par, președintele Curții de Arbitraj va desemna un arbitru, iar toți arbitrii vor alege un supraarbitru.

8.4. Nici una dintre părți nu are dreptul să numească un arbitru în locul celeilalte părți sau să aibă mai mulți arbitri decât cealaltă parte.

Art. 9. Independența arbitrilor

Arbitrii sunt independenți și imparțiali în îndeplinirea atribuțiilor lor jurisdicționale. Ei nu sunt reprezentanții părților.

Art. 10. Numirea, revocarea și înlocuirea arbitrilor

10.1. Arbitrii sunt numiți, revocați sau înlocuiți conform prezentelor Reguli.

10.2. Arbitrii vor fi numiți dintre arbitrii înscriși pe lista arbitrilor existentă conform art. 6 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Curții de Arbitraj Profesional a Avocaților.

Art. 11. Numirea arbitrilor

11.1. Constituirea tribunalului arbitral se face după cum urmează:

a) prin cererea de arbitrare sau printr-o cerere ulterioară, în cel mult 10 zile de la sesizarea Curții de Arbitraj, reclamantul va numi un arbitru sau va propune ca litigiul să fie soluționat de un arbitru unic, arătând numele acestuia. Cererea de arbitrare se va comunica pârâtului numai după ce arbitrul / supleantul a fost ales de către reclamant, sau, după caz, desemnat de către președintele Curții de Arbitraj;

b) prin întâmpinare sau prin înștiințare separată adresată Curții de Arbitraj, în termen de cel mult 10 zile de la primirea cererii de arbitrare, ori, dacă este cazul, și a cererii ulterioare, pârâtul va numi un arbitru arătând numele acestuia sau, după caz, va răspunde la propunerea reclamantului privind soluționarea litigiului de un arbitru unic precum și la persoana acestuia.

11.2. Părțile, o dată cu numirea unui arbitru, sunt datoare să aleagă și un arbitru suplănt. În caz de numire și după semnarea Declarației de acceptare, arbitrul suplănt va înlocui pe arbitrul titular în caz de absență a acestuia. Pentru activitatea prestată în înlocuirea titularului, suplăntul are dreptul la un onorariu proporțional cu gradul de implicare în soluționarea dosarului.

11.3. Proporția onorariului convenit fiecăruia va fi stabilită de cei doi arbitri, iar în caz de neînțelegere, de către președintele Curții de Arbitraj.

11.4. La cererea părții, arbitrul și suplăntul sunt desemnați de către președintele Curții de Arbitraj.

Art. 12. Alegerea supraarbitrului

În cazul tribunalului arbitral compus din trei arbitri, cei doi arbitri vor proceda la alegerea supraarbitrului, dintre cei înscriși pe lista supraarbitrilor, în termen de 5 zile de la data primirii înștiințării pe care Secretariatul Curții de Arbitraj a făcut-o în acest sens.

Art. 13. Declarația de acceptare

13.1. În termen de 5 zile de la data când le-a fost comunicată propunerea de numire, arbitrii și supraarbitrul vor completa și semna Declarația de acceptare, independență, imparțialitate și disponibilitate (denumită în continuare Declarația de acceptare). Declarația va putea fi completată și trimisă prin corespondență electronică.

13.2. Declarația de acceptare conține următoarele elemente:

a) acordul sau refuzul arbitrului / supraarbitrului de a îndeplini misiunea de arbitru în respectiva cauză;

b) în caz de acceptare, declarația arbitrului / supraarbitrului că a luat cunoștință de Regulile de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj și înțelege să le respecte cu strictețe;

c) declarația arbitrului / supraarbitrului că nu se află în niciuna din cauzele de incompatibilitate prevăzute de prezentele Reguli, de natură a pune la îndoială independența și imparțialitatea sa. În cazul în care arbitrul consideră că poate să își îndeplinească misiunea de arbitru în mod independent și cu imparțialitate deși asemenea cauze există, el va declara faptele și împrejurările relevante;

d) declarația arbitrului / supraarbitrului că este în măsură să dedice timpul necesar desfășurării și finalizării procedurii arbitrale în timpul afectat acesteia potrivit prezentelor Reguli.

13.3. Dacă faptele sau împrejurările menționate la lit. c) din alineatul precedent survin în cursul litigiului, arbitrul le va declara de îndată.

13.4. Declarația inițială și declarațiile ulterioare, dacă este cazul, se depun la dosarul litigiului pentru ca părțile să poată lua cunoștință de conținutul lor.

13.5. Nesemnarea Declarației de acceptare în temeiul prevăzut la alin. (1) este considerată refuz al îndeplinirii misiunii de arbitru.

13.6. Declarația de acceptare se întocmește pe formular tip, care se comunică arbitrilor și supraarbitrului propuși, prin grija Secretariatului Curții de Arbitraj. Formularul este cuprins în Anexa 1 la prezentele Reguli.

Art.14 Competențele președintelui Curții de Arbitraj privind numirea arbitrilor și supraarbitrului

14.1. Dacă reclamantul sau pârâtul nu răspunde în termen sau nu dă curs invitației de numire a arbitrului ori există neînțelegere între părți cu privire la numirea arbitrului unic, președintele Curții de Arbitraj, după expirarea termenelor prevăzute de prezentele Reguli, va desemna arbitrul unic sau, după caz, arbitrul reclamantului și/sau al pârâtului ori supraarbitrul.

14.2. Desemnarea se face în termen de 5 zile de la data când Secretariatul Curții de Arbitraj a înștiințat președintele de împrejurările arătate la alin. (1), dintre arbitrii înscriși pe Lista de arbitri, respectiv supraarbitri a Curții de Arbitraj.

14.3. Dacă, totuși, după desemnarea arbitrului în condițiile alineatelor (1) și (2), pârâtul își va numi arbitrul cel mai târziu până la constituirea tribunalului arbitral, desemnarea făcută în acele condiții devine caducă.

14.4. În situația în care președintele Curții de Arbitraj este implicat într-un litigiu arbitral de natura celor prevăzute în prezentele Reguli, atribuțiile decanului vor fi exercitate de către președintele U.N.B.R., iar tribunalul arbitral va fi desemnat de către președintele UNBR, aplicându-se dispozițiile art. 14 alin. 1. din Reguli privitoare la procedura de numire și de art. 17.3. din Regulament.

Art. 15. Recuzarea și abținerea arbitrilor și supraarbitrului

15.1. Arbitrul poate fi recuzat pentru cauze care pun la îndoială independența și imparțialitatea sa. Cauzele de recuzare sunt cele prevăzute în prezentele Reguli la art. 17.

15.2. O parte nu poate recuza arbitrul pe care ea l-a numit decât pentru cauze survenite sau despre care a luat cunoștință după numire.

15.3. Persoana care știe că în privința sa există o cauză de recuzare este obligată să înștiințeze părțile și ceilalți arbitri mai înainte de a fi acceptat însărcinarea de arbitru, iar dacă asemenea cauze survin după acceptare, de îndată ce le-a cunoscut.

15.4. Această persoană nu poate participa la judecarea litigiului decât dacă părțile, înștiințate potrivit alineatului precedent, comunică în scris că înțeleg să nu ceară recuzarea. Chiar în acest caz, ea are dreptul să se abțină de la judecarea litigiului.

15.5. Recuzarea trebuie să fie cerută, sub sancțiunea decăderii, în termen de 10 zile de la data când partea a luat cunoștință de numirea arbitrului sau, după caz, de la survenirea cauzei de recuzare. Arbitrul recuzat poate formula declarație de abținere, fără ca abținerea sa să valoreze recunoașterea cauzei de recuzare.

15.6. Cererea de recuzare se soluționează de tribunalul arbitral, fără participarea arbitrului recuzat, acesta fiind înlocuit de președintele Curții de Arbitraj sau de un arbitru desemnat de el.

15.7. În cazul în care cererea de recuzare privește pe arbitrul unic, ea se soluționează de președintele Curții de Arbitraj sau de un arbitru desemnat de el.

15.8. Recuzarea tuturor arbitrilor unui tribunal arbitral se judecă de un tribunal arbitral desemnat de către președinte Curții de Arbitraj, și dacă și acesta era arbitru unic și făcea parte din Tribunalul recuzat, de către președintele UNBR, în condițiile art. 14 alin. 4.

15.9. Dacă cererea de recuzare este admisă, arbitrul, supraarbitrul sau arbitrul unic inițial va fi înlocuit și se va numi un nou arbitru / supraarbitru, în conformitate cu prezentele Reguli.

15.10. Declarația de abținere se întocmește în scris și nu trebuie să fie motivată. Condiția formei scrise este întrunită dacă declarația este consemnată în încheierea de ședință.

15.11. Prevederile alineatelor precedente se aplică în mod corespunzător și experților și asistenților arbitrali. În acest caz, recuzarea se soluționează de tribunalul arbitral.

15.12. Judecata cererii de recuzare se face fără citarea părților. Dacă totuși Tribunalul arbitral apreciază că sunt necesare explicații ale arbitrului / supraarbitrului, asistentului arbitral sau expertului, aceștia pot fi invitați, caz în care vor fi înștiințate și părțile care pot participa la soluționarea cererii de recuzare. În mod corespunzător se va proceda și atunci când Tribunalul arbitral consideră că se impun explicații ale părții care a formulat cererea de recuzare.

15.13. Prin încheierea de admitere a cererii de recuzare, se va decide și asupra menținerii sau nu a actelor întocmite de cel recuzat.

Art.16 Revocarea arbitrilor și supraarbitrului

16.1. Săvârșirea vreuneia dintre faptele ce urmează atrage, în raport cu gravitatea faptei, revocarea arbitrului sau supraarbitrului dintr-un anumit litigiu:

a) după acceptare, abandonează în mod nejustificat însărcinarea de arbitru;

b) fără motiv justificat, nu participă în mod repetat la ședința de arbitrare sau săvârșește alte fapte de natură să întârzie nejustificat soluționarea litigiului, ori nu pronunță hotărârea în termenul stabilit de convenția arbitrală sau de prezentele Reguli;

c) nu respectă caracterul confidențial al arbitrajului, publicând sau divulgând în mod voit date de care a luat cunoștință în calitate de arbitri, fără a avea autorizația părților.

16.2. Revocarea se decide de către Colegiul Curții de Arbitraj la propunerea oricăruia dintre membrii Colegiului, cu ascultarea arbitrului a cărui revocare se cere/propune, cel care face propunerea neavând drept de vot.

16.3. În cazul săvârșirii uneia dintre faptele de mai sus cu rea-credință sau prin gravă neglijență, arbitrii, la cererea celui interesat, pot răspunde patrimonial în limita onorariului primit.

Art. 17. Incompatibilitatea arbitrilor

17.1. Arbitrii sunt incompatibili de a soluționa un litigiu determinat pentru următoarele motive, care pun la îndoială independența și imparțialitatea lor:

- a) se află în una din situațiile de incompatibilitate pe care Codul de procedură civilă le prevede pentru judecători;
- b) o persoană juridică al cărei asociat este sau în ale cărei organe de conducere se află arbitrul are un interes în cauză;
- c) arbitrul are raporturi de muncă ori de serviciu, după caz, sau legături de interese directe cu una dintre părți, cu o formă de exercitare a profesiei sau cu o entitate juridică controlată de una dintre părți sau aflată sub un control comun cu aceasta;
- e) arbitrul a prestat servicii avocațiale uneia dintre părți, a asistat sau a reprezentat una dintre părți ori a depus mărturie în una dintre fazele precedente ale litigiului.

17.2. Arbitrul nu poate intra în compunerea unui tribunal arbitral investit cu arbitrarea unui litigiu cu privire la care a desfășurat sau urmează a desfășura activități avocațiale; de asemenea, nu poate reprezenta sau asista vreuna dintre părțile aflate în acel litigiu în fața tribunalelor constituite sub egida Curții de Arbitraj.

17.3. Activitățile avocațiale prevăzute la alin. (2) nu pot fi exercitate de avocatul care este și arbitru într-un litigiu determinat, nici direct și nici prin substituirea sa de către un alt avocat din cadrul formei organizatorice de exercitare a profesiei de avocat din care el face parte.

17.4. Arbitrul care se află în situație de incompatibilitate în legătură cu calitatea de arbitru, datorită unei împrejurări survenită ulterior înscrierii sale pe lista de arbitri, care îl pune în imposibilitate fizică sau morală de a-și îndeplini misiunea pentru o perioadă mai lungă de timp, poate solicita să fie suspendat sau această măsură se decide de către Colegiul Curții de Arbitraj, la sesizarea unui arbitru sau a unei terțe persoane.

Art. 18. Înlocuirea arbitrilor și supraarbitrului

18.1. În caz de imposibilitate a exercitării misiunii de arbitru, pentru orice cauză (recuzare, abținere, revocare, suspendare, radiere, deces etc.) și dacă nu s-a numit un supleant sau dacă acesta este împiedicat să își exercite însărcinarea, se va proceda la înlocuirea arbitrului de către partea care l-a numit, în termen de 10 zile de când ea a luat cunoștință de survenirea unei asemenea împrejurări.

18.2. Dacă partea nu numește un arbitru în acest termen, președintele Curții de Arbitraj desemnează noul arbitru.

Art. 19. Data constituirii tribunalului

19.1. Tribunalul arbitral se consideră constituit pe data acceptării însărcinării de supraarbitru ori, după caz, a acceptării de către arbitrul unic.

19.2. Din momentul constituirii, tribunalul arbitral este investit cu judecarea cererii de arbitrare și a celorlalte cereri privind procedura arbitrală.

Art. 20. Termenul arbitrajului

20.1. Dacă părțile nu au convenit altfel, tribunalul arbitral trebuie să pronunțe hotărârea în termen de cel mult 5 luni de la data constituirii sale.

20.2. Termenul se suspendă pe durata desfășurării următoarelor evenimente: judecarea cererii de recuzare; soluționarea excepției de neconstituționalitate;

judecarea unei cereri incidente adresate instanței judecătorești competente; înlocuirea arbitrilor sau supraarbitrului; suspendarea litigiului în baza unei dispoziții legale; efectuarea unei expertize dispuse de tribunalul arbitral.

Art. 21. Prelungirea termenului

21.1. Părțile pot consimți, oricând în cursul litigiului, la prelungirea termenului arbitrajului, fie în scris, fie prin declarație orală, dată în fața tribunalului arbitral și consemnată în încheierea de ședință.

21.2. Tribunalul arbitral poate dispune, prin încheiere, în cazul în care se constată că una dintre părți obstrucționează desfășurarea procedurii arbitrale ori pentru alte motive temeinice, prelungirea termenului arbitrajului.

21.3. Termenul se prelungește de drept cu trei luni în cazul încetării personalității juridice sau al decesului uneia dintre părți.

Art. 22. Caducitatea arbitrajului

22.1. Constituie cauză de caducitate a arbitrajului situația în care una din părți a notificat în scris tribunalului arbitral până la primul termen la care părțile au fost legal citate că înțelege să invoce caducitatea și reiterează această excepție la primul termen după expirarea duratei arbitrajului.

22.2. Lipsa unei solicitări exprese în termenul prevăzut conform alin.(1) nu produce nicio consecință cu privire la termenul soluționării litigiului.

22.3. Nu constituie cauză de caducitate și partea nu poate invoca depășirea termenului de soluționare a litigiului, chiar dacă această excepție a fost invocată în termenul prevăzut în alin.(1), dacă prin propria sa atitudine a zădărnicit celeritatea soluționării litigiului. Această constatare o face tribunalul arbitral și se consemnează în încheiere.

Art. 23. Sediul, locul și limba arbitrajului

23.1. Sediul arbitrajului este același cu sediul baroului în cadrul căruia funcționează Curtea de arbitraj.

23.2. Locul arbitrajului este la sediul Curții de Arbitraj.

23.3. Dacă părțile solicită motivat tribunalului arbitral ca ședințele de arbitrare să se desfășoare într-un alt loc, tribunalul arbitral poate încuviința solicitarea părților. Cheltuielile ocazionate de desfășurarea ședințelor arbitrale în locul solicitat de părți se suportă de către acestea.

23.4. Dezbaterile litigiului în fața Tribunalului arbitral se face în limba stabilită prin convenția arbitrală sau, dacă nu s-a prevăzut nimic și nu s-a convenit ulterior, în limba contractului din care s-a născut litigiul ori, dacă părțile nu se înțeleg, în limba română.

23.5. Dacă o parte nu cunoaște limba în care se desfășoară dezbaterile, la cererea și pe cheltuiela ei, Tribunalul arbitral asigură un traducător, afară de cazul în care părțile declară că participă cu traducătorul lor.

CAPITOLUL IV
Procedura preliminară. Comunicarea actelor de procedură.
Măsurile asigurătorii și provizorii. Cheltuielile arbitrale

SECȚIUNEA 1
Procedura preliminară

Art. 24. Cererea de arbitrare. Elemente

24.1. Reclamantul formulează cerere de arbitrare, pe care o adresează președintelui Curții de Arbitraj.

24.2. Cererea trebuie să cuprindă următoarele elemente:

a) numele și prenumele, domiciliul și, după caz, domiciliul ales al persoanei fizice ori pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor, atât pentru reclamant cât și pentru pârât. De asemenea se vor menționa și codul numeric personal sau, după caz, codul unic de înregistrare ori codul de identificare fiscală, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice și contul bancar, ale reclamantului și ale pârâtului, dacă sunt cunoscute de reclamant, precum și adresa electronică, numărul de telefon, numărul de fax ori alte asemenea. Dacă reclamantul locuiește/își are sediul în străinătate, va arăta și domiciliul ales în România, unde urmează să i se facă toate comunicările privind litigiul arbitral;

b) numele și calitatea celui care reprezintă partea în proces, iar, în cazul reprezentării prin avocat, numele acestuia și sediul profesional. Dovada calității de reprezentant se va alătura cererii, inclusiv înscrisul doveditor al calității de reprezentant legal sau, după caz, extras din registrul public în care este menționată împuternicirea reprezentantului persoanei juridice de drept privat;

c) obiectul cererii

d) motivele de fapt și de drept pe care se sprijină fiecare capăt de cerere, cu trimitere la înscrisurile doveditoare corespunzătoare sau la alte probe. Indicarea probelor solicitate se face cu arătarea, după caz, a înscrisurilor și a relevanței lor, a numelui și domiciliului martorilor și a faptelor ce tind a fi probate, a obiectivelor expertizei și a expertului consilier propus, a întrebărilor pentru interogatoriu, în cazul persoanelor juridice, cu excepția societăților de persoane;

e) semnătura părții și ștampila în cazul persoanelor juridice. Dacă cererea este introdusă prin avocat, ea va fi semnată de acesta, aplicând ștampila.

24.3. Înscrisurile se depun în copie certificată de parte, dar tribunalul arbitral poate solicita oricând originalul.

24.4. Cererea de arbitrare și anexele sale se depun pe suport hârtie, în atâtea exemplare câți pârâți sunt, plus unul pentru dosarul cauzei și unul pentru fiecare arbitru. De asemenea, comunicarea se face și în format electronic.

Art. 25. Sesizarea Curții de arbitraj

25.1. Primind cererea de arbitrare, Președintele Curții de Arbitraj va dispune înregistrarea ei de către Secretariatul Curții de Arbitraj și repartizarea ei pentru efectuarea procedurii preliminare unui asistent arbitral.

25.2. După înregistrarea cererii, asistentul arbitral va acorda reclamantului un termen de 10 zile pentru achitarea taxei și cheltuielilor arbitrale. Termenul începe să curgă de la data când reclamantul primește comunicarea Secretariatului Curții de Arbitraj în acest sens. Înregistrarea cererii se poate face și dacă sunt îndeplinite condițiile stabilite prin art. 8 alin. 2 din Normele privind taxele și cheltuielile arbitrale. Dacă nu se face dovada plății, cererea de arbitrare rămâne în nelucrare.

25.3. Data introducerii cererii de arbitrare se consideră ziua înregistrării acesteia la secretariatul Curții de Arbitraj, iar, în cazul expedierii ei cu scrisoare recomandată prin poștă, data prevăzută în ștampila oficiului poștal de expediere. Plicul se atașează cererii.

Art. 26. Informații comunicate reclamantului

26.1. În cazul în care cererea de arbitrare nu cuprinde toate mențiunile și cerințele prevăzute în prezentele Reguli, Secretariatul Curții de Arbitraj va înștiința, de îndată, pe reclamant să le completeze în mod corespunzător, într-un termen care nu va depăși 10 zile de la data primirii înștiințării.

26.2. Dacă reclamantul nu a arătat în cererea de arbitrare numele arbitrilor și supleantului, el îl va numi în termenul prevăzut la alin. (1).

Art. 27. Informații comunicate pârâtului

27.1. În cazul în care cererea de arbitrare nu a fost comunicată pârâtului de către reclamant, Secretariatul Curții de Arbitraj comunică pârâtului o copie de pe această cerere, împreună cu actele însoțitoare. Se comunică pârâtului și prezentele Reguli și Lista de arbitri, dacă acestea nu sunt publicate pe site-ul baroului.

27.2. În cazul în care pârâtul este o formă asociativă de organizare a profesiei, comunicarea se face în atenția reprezentantului acesteia.

Art. 28. Întâmpinarea pârâtului

28.1. Primind cererea de arbitrare, pârâtul va formula întâmpinare, care trebuie să cuprindă:

- numele arbitrilor numit de el sau răspunsul la propunerea reclamantului privind soluționarea litigiului de un arbitru unic precum și la persoana acestuia;
- excepțiile procesuale referitoare la cererea reclamantului;
- răspunsul în fapt și în drept la cererea reclamantului;
- probele propuse în apărare, pentru fiecare capăt din cererea reclamantului;
- celelalte mențiuni și cerințe prevăzute pentru cererea de arbitrare, inclusiv în ce privește alegerea domiciliului în România, în cazul pârâtului care locuiește / are sediul în străinătate, în mod corespunzător.

28.2. În termen de 15 de zile de la primirea cererii de arbitrare, pârâtul va comunica reclamantului întâmpinarea împreună cu actele însoțitoare și, de asemenea, o va depune la Curtea de Arbitraj, atașând dovada de comunicare.

28.3. La cererea pârâtului, comunicarea întâmpinării se face, pe cheltuiala lui, de către Secretariatul Curții de Arbitraj.

28.4. Dacă mai mulți reclamânți au un singur reprezentant sau un reclamant stă în judecată în mai multe calități juridice, se va comunica și, respectiv, depune câte o singură întâmpinare.

28.5. Când sunt mai mulți pârâți, aceștia pot răspunde toți împreună sau numai o parte din ei, printr-o singură întâmpinare.

28.6. Întâmpinarea și anexele sale se depun pe suport hârtie, într-un exemplar pentru reclamant, plus unul pentru dosarul cauzei și unul pentru fiecare arbitru. De asemenea, comunicarea se face și în format electronic.

28.7. Nedepunerea sau necomunicarea întâmpinării nu înseamnă recunoașterea pretențiilor reclamantului.

28.8. Dacă prin nedepunerea sau necomunicarea întâmpinării litigiul se amână, tribunalul arbitral va putea obliga pe pârât la plata cheltuielilor cauzate prin amânare.

Art. 29. Răspunsul la întâmpinare

29.1. În termen de 10 zile de la comunicarea întâmpinării, reclamantul va depune la Secretariatul Curții de Arbitraj, răspunsul la întâmpinare.

29.2. Reclamantul va comunica răspunsul la întâmpinare și pârâtului sau va putea solicita Secretariatului Curții de Arbitraj, să facă, pe cheltuiala lui, această comunicare.

Art. 30. Cererea reconvențională

30.1. Dacă pârâtul are pretenții împotriva reclamantului derivând din același raport juridic sau strâns legate de acesta, poate formula cerere reconvențională.

30.2. În cazul în care pretențiile formulate prin cererea reconvențională privesc și alte persoane decât intimatul, acestea vor putea fi chemate în arbitraj, dacă efectele convenției arbitrale se întind și asupra lor sau dacă ele consimt expres sau tacit, în condițiile art. 7 alin. 6 din prezentele Reguli, care se aplică în mod corespunzător.

30.3. Cererea reconvențională va fi introdusă în cadrul termenului pentru depunerea întâmpinării și trebuie să îndeplinească aceleași condiții ca și cererea principală. Cu toate acestea, tribunalul arbitral va putea încuviința primirea unei cereri reconvenționale până la primul termen de judecată, pentru motive ce țin de buna administrare a raporturilor litigioase dintre părți, întotdeauna cu respectarea drepturilor procedurale ale reclamantului.

30.4. Ea se soluționează odată cu cererea principală. Când însă numai cererea principală este în stare de a fi soluționată, cererea reconvențională poate fi soluționată separat. Tribunalul arbitral dispune disjungerea acesteia prin încheiere. Cu toate acestea, disjungerea nu poate fi dispusă în cazurile anume prevăzute de lege sau dacă Tribunalul arbitral apreciază că judecarea ambelor cereri se impune pentru soluționarea unitară a procesului.

30.4. Pretențiile din cererea reconvențională se supun plății taxelor și cheltuielilor calculate conform Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale, la fel ca și cererea de arbitrare.

Art. 31. Participarea terților

Terții pot participa la procedura arbitrală în condițiile art. 61-77 Cod procedură civilă dacă această participare este acceptată de părți ori dacă efectele arbitrajului dintre părțile în litigiu pot fi extinse la alți participanți.

Art. 32. Fixarea primului termen de arbitrare și comunicarea dosarului către tribunalul arbitral

32.1. În termen de cel mult 5 zile de la primirea întâmpinării sau, după caz, de la expirarea termenului prescris pentru depunerea întâmpinării, președintele Curții de Arbitraj fixează primul termen de arbitrare, pentru când părțile vor fi citate. Acest termen nu poate fi mai mic de 15 de zile de la data expedierii citațiilor către părți.

32.2. După constituirea tribunalului arbitral, Secretariatul Curții de Arbitraj transmite dosarul de îndată tribunalului arbitral, făcând mențiune scrisă despre acest fapt, cu precizarea datei transmiterii.

SECȚIUNEA a 2-a Comunicarea actelor de procedură

Art. 33. Modalitățile de comunicare

33.1. Comunicarea, când este cazul, prin Secretariatul Curții de Arbitraj, a cererii de arbitrare, întâmpinării, răspunsului la întâmpinare, cererii reconvenționale, citațiilor și hotărârilor arbitrale se face prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau prin poșta rapidă.

33.2. Celelalte înscrisuri, precum și informațiile și diversele înștiințări pot fi făcute și prin scrisoare recomandată cu recipisă poștală de predare, prin poșta rapidă, poșta electronică, telegramă, telex, telefax sau orice alt mijloc de comunicare ce permite stabilirea probei comunicării și a textului transmis. În cazul comunicărilor telefonice, asistentul arbitral va face mențiune în dosar, precizând data și ora convorbirii.

33.3. Înscrisurile comunicate părților se consideră înmânate și în cazul în care destinatarul a refuzat primirea sau nu s-a prezentat la oficiul poștal pentru a le ridica, deși există dovada avizării și reavizării sale.

33.4. Orice înscris poate fi înmânat și personal părții sau reprezentantului ei, sub semnătură certificată de asistentul arbitral sau de un agent al Secretariatului Curții de Arbitraj, cu precizarea datei înmânării.

33.5. Dovezile de comunicare se depun la dosarul cauzei.

33.6. Când reclamantul învederează, motivat, că, deși a făcut tot ce i-a stat în putință, nu a reușit să afle domiciliul/sediul pârâtului sau un alt loc unde ar putea fi citat potrivit legii, tribunalul arbitral va putea încuviința citarea acestuia prin publicitate, dispozițiile din Codul de procedură civilă aplicându-se în mod corespunzător.

Art. 34. Adresa de comunicare

34.1. Comunicările se fac, după caz, la adresa indicată de parte în cererea de arbitrare, întâmpinare, cererea reconvențională ori în contractul și corespondența dintre părți, după caz. Orice schimbare de adresă nu va fi luată în considerare dacă

nu a fost adusă la cunoștință, în scris, celeilalte părți, precum și Secretariatului Curții de Arbitraj sau tribunalului arbitral în ședință.

34.2. Reclamantului sau pârâtului care are domiciliul/sediul în străinătate și care a fost citat pentru primul termen în condițiile prevăzute de prezentele Reguli, dar nu și-a respectat obligația de a-și alege un domiciliu în România unde ar urma să i se facă toate comunicările privind litigiul arbitral, i se vor trimite comunicările ulterioare prin scrisoare recomandată, recipisa de predare la poștă a scrisorii, în cuprinsul căreia vor fi menționate actele ce se expediază ținând loc de dovadă de îndeplinire a procedurii.

34.3. Părțile cu domiciliul/sediul în străinătate, vor primi actele de procedură în formulare bilingve, în limba română și într-o limbă de circulație internațională, pe cheltuiala părților.

SECȚIUNEA a 3-a **Măsurile asigurătorii și provizorii**

Art. 35. Luarea măsurilor de către instanța de judecată

35.1. Înaintea sau în cursul arbitrajului, oricare dintre părți poate cere instanței judecătorești competente să încuviințeze măsuri asigurătorii și măsuri provizorii cu privire la obiectul litigiului sau să constate anumite împrejurări de fapt, după procedura specială prevăzută în art. 585 C.proc.civ.

35.2. La această cerere se va anexa, în copie, cererea de arbitrare.

35.3. Încuviințarea acestor măsuri va fi adusă la cunoștința tribunalului arbitral de către partea care le-a cerut.

Art. 36. Luarea măsurilor de către tribunalul arbitral

36.1. În cursul arbitrajului, măsurile asigurătorii și măsurile provizorii, ca și constatarea anumitor împrejurări de fapt pot fi încuviințate de tribunalul arbitral, prin încheiere, în condițiile reglementate de Codul de procedură civilă.

36.2. În caz de împotrivire, executarea acestor măsuri se solicită instanței judecătorești competente, în conformitate cu dispozițiile privind executarea silită din Codul de procedură civilă.

SECȚIUNEA a 4-a **Reprezentarea**

Art. 37. Reprezentarea în fața Curții de Arbitraj

Părțile pot fi reprezentate de către un avocat în fața Curții de Arbitraj. Această reprezentare convențională poate dubla reprezentarea legală a părții.

Art. 38. Împuternicirea

38.1. Împuternicirea dată unui avocat pentru reprezentare în fața Curții de Arbitraj se presupune dată pentru toate actele de procedură ce urmează a fi îndeplinite în

procedura arbitrală, chiar și pentru actele procesuale de dispoziție, dacă în contractul de asistență juridică și în împuternicirea avocațială se menționează în mod expres acest drept.

38.2. Împuternicirea avocațială poate fi restrânsă, în mod expres, la anumite acte.

SECȚIUNEA a 5-a **Cheltuielile arbitrale**

Art. 39. Alcătuirea cheltuielilor arbitrale

39.1. Cheltuielile arbitrale cuprind: taxa de înregistrare, taxa arbitrală, care este formată din taxa administrativă și onorariile arbitrilor, cheltuielile de administrare a probelor, de traducere a actelor și a dezbaterilor, onorariile avocaților, ale experților, cheltuielile de deplasare a părților, arbitrilor, martorilor, experților și alte cheltuieli necesitate de arbitrarea litigiului.

39.2. Taxa de înregistrare și taxa arbitrală remunerează serviciile prestate de Curtea de Arbitraj în organizarea și desfășurarea arbitrajului. Taxa de înregistrare nu se restituie în nicio împrejurare.

39.3. Quantumul onorariilor arbitrilor stabilite în Normele standard privind taxele și cheltuielile arbitrale se aplică pentru un singur arbitru.

39.4. Cheltuielile arbitrale se stabilesc și se plătesc conform Normelor standard privind taxele și cheltuielile arbitrale.

39.5. Dacă taxa arbitrală și celelalte cheltuieli arbitrale nu se plătesc conform acestor Norme, nu se va da curs procedurii arbitrale sau cererii respective.

Art. 40. Suportarea cheltuielilor de arbitrare

40.1. Cheltuielile arbitrale se suportă potrivit înțelegerii dintre părți.

40.2. În lipsa unei asemenea înțelegeri, cheltuielile arbitrale se suportă de partea care a căzut în pretenții, integral dacă cererea de arbitrare este admisă în totalitate. Dacă cererea de arbitrare este admisă în parte, cheltuielile reprezentând taxa arbitrală va fi acordată prin raportare la pretențiile admise. Tribunalul arbitral va acorda celelalte cheltuieli în măsura în care va aprecia că sunt justificate, în funcție de împrejurările cauzei.

40.3. Tribunalul arbitral poate obliga, la cerere, partea prin a cărei culpă s-au cauzat celelalte părți cheltuieli inutile, la plata acestora, cu titlu de despăgubiri.

CAPITOLUL V **Procedura arbitrală**

SECȚIUNEA 1 **Înfățișări și dezbateri**

Art.41. Primul termen la care părțile sunt legal citate.

41.1. La primul termen de arbitrare la care părțile sunt legal citate, ele au obligația să informeze tribunalului arbitral:

- a) dacă au nelămuriri în legătură cu organizarea arbitrajului;
- b) dacă au obiecții în legătură cu constituirea și competența tribunalului arbitral;
- c) dacă doresc să se împace;
- d) dacă mai au de depus cereri, memorii sau alte înscrisuri;
- e) dacă doresc ca judecarea litigiului să se desfășoare exclusiv în drept sau în echitate.

Art. 42. Verificarea competenței tribunalului arbitral

42.1. Tribunalul arbitral își verifică propria competență de a soluționa litigiul și dacă hotărăște că este competent, încheierea poate fi atacată numai prin acțiunea în anulare introdusă împotriva sentinței arbitrale.

4.2. Dacă Tribunalul arbitral hotărăște că nu este competent să soluționeze litigiul cu care a fost sesizat, își declină competența printr-o hotărâre care este definitivă și împotriva căreia nu se poate formula acțiune în anulare.

Art. 43. Deschiderea ședinței de arbitrare

43.1. Ședința este deschisă de supraarbitru (sau de arbitrul unic) , care dă cuvântul asistentului arbitral pentru a prezenta referatul litigiului.

43.2. Referatul litigiului constă în anunțarea litigiul aflat pe rolul tribunalului arbitral; prezentarea membrilor tribunalului arbitral; efectuarea apelului nominal al părților; constatarea îndeplinirii sau neîndeplinirii procedurii de citare; prezentarea stadiul de arbitrare a litigiului în raport cu încheierea precedentă, după caz.

Art. 44. Atribuțiile supraarbitrului (sau a arbitrului unic) în cadrul ședinței de arbitrare

44.1. Supraarbitrul (sau, după caz, arbitrul unic) conduce ședința de arbitrare.

44.2. Pe parcursul desfășurării ședinței, arbitrii și părțile pot lua cuvântul și pot adresa întrebări prin intermediul supraarbitrului sau direct cu încuviințarea acestuia.

44.3. Supraarbitrul, după consultarea arbitrilor, (sau, după caz, arbitrul unic) poate dispune suspendarea ședinței de arbitrare, anunțând momentul reluării acesteia. O atare situație se va consemna în încheiere, arătându-se motivele care au stat la baza suspendării ședinței.

Art. 45. Persoanele care participă la ședința de arbitrare

45.1. Ședința de arbitrare nu este publică.

45.2. Părțile pot participa la dezbaterile litigiului personal sau prin reprezentanți și pot fi asistate/reprezentate de avocați, interpreți sau de alte persoane.

45.3. Cu acordul părților și cu încuviințarea tribunalului arbitral, la ședințele de dezbateri a litigiului pot participa și alte persoane.

Art. 46. Neprezentarea părții la ședința de arbitraj. Amânarea cauzei. Termenul în cunoștință

46.1. Neprezentarea părții legal citate nu împiedică dezbaterile litigiului, afară numai dacă partea lipsă nu va solicita, prin cerere primită de tribunalul arbitral cel mai târziu în prezența dezbaterii, amânarea litigiului pentru motive temeinice, încunoscându-se în același timp și cealaltă parte.

46.2. Amânarea se poate dispune la începutul ședinței arbitrale și de către un singur membru al tribunalului arbitral.

46.3. Partea care a fost prezentă sau reprezentată la un termen nu va fi citată în tot cursul arbitrajului, fiind presupusă că are cunoștință de termenele următoare, în afară de cazul în care se prevede altfel în prezentele Reguli sau citarea este dispusă de tribunalul arbitral.

46.4. Termenul luat în cunoștință sau pentru care au fost trimise citațiile nu poate fi preschimbat de tribunalul arbitral decât pentru motive temeinice. Părțile vor fi citate de îndată pentru noul termen.

46.5. Când procedura de citare este legal îndeplinită, judecata, chiar și asupra fondului, poate continua în ziua următoare sau la termene scurte, succesive, date în cunoștință părților.

Art. 47. Calendarul procedural provizoriu

În litigiile complexe, tribunalul arbitral poate proceda, cu acordul părților, prin încheiere, la stabilirea unui calendar al procedurii arbitrale. Tribunalul arbitral poate modifica oricând acest calendar, dacă evoluția procedurii arbitrale o impune.

Art. 48. Înregistrarea dezbaterilor

Înregistrarea dezbaterilor poate avea loc numai cu acordul părților.

Art. 49. Etape procedurale administrate în formă scrisă

Tribunalul arbitral poate încuviința ca anumite etape ale procedurii, cu excepția audierii martorilor și experților, precum și a formulării concluziilor asupra fondului, să se realizeze prin corespondență în formă electronică.

Art. 50. Soluționarea litigiului în lipsa uneia dintre părți

Oricare dintre părți poate cere, în scris, ca soluționarea litigiului să se facă în lipsa sa.

Art. 51. Soluționarea litigiului în lipsa ambelor părți

51.1. Dacă ambele părți, deși legal citate, nu se prezintă la termen, tribunalul arbitral va soluționa litigiul, în afară de cazul în care s-a cerut amânarea pentru motive temeinice.

51.2. Tribunalul arbitral poate, de asemenea, să amâne soluționarea litigiului, citând părțile, dacă apreciază că este necesară prezența lor la dezbateri ori administrarea unor probe.

SECȚIUNEA a 2-a **Excepțiile. Probele**

Art. 52. Invocarea excepțiilor

52.1. Excepțiile privind existența sau validitatea convenției arbitrale, constituirea și competența tribunalului arbitral, limitele însărcinării arbitrilor, precum și orice altă excepție relativă trebuie ridicate, sub sancțiunea decăderii, prin întâmpinare sau cel mai târziu la primul termen la care părțile au fost legal citate.

52.2. Excepțiile de ordine publică pot fi invocate oricând în cursul litigiului arbitral, dacă legea sau prezentele Reguli nu prevăd în mod expres altfel.

52.3. În orice caz, toate excepțiile trebuie invocate de părți de îndată ce le sunt cunoscute, sub sancțiunea de a răspunde patrimonial pentru pagubele pricinuite părții adverse, la cererea acesteia.

Art. 53. Excepția de neconstituționalitate

53.1. Excepția de neconstituționalitate poate fi invocată de către oricare dintre părți sau din oficiu de către tribunalul arbitral, în condițiile legii privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

53.2. Sesizarea Curții Constituționale se dispune de tribunalul arbitral, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia tribunalului arbitral asupra excepției și va fi însoțită de dovezile depuse de părți. Tribunalul arbitral, apreciind temeinicia vădită a excepției, poate, în condițiile art. 413 alin. 1 pct. 1 din Codul de procedură civilă, să suspende soluționarea litigiului arbitral până la rezolvarea excepției de neconstituționalitate.

53.3. Dacă excepția este inadmisibilă, tribunalul arbitral o va respinge printr-o încheiere motivată, fără a mai sesiza Curtea Constituțională.

Art. 54. Probele

54.1. Fiecare dintre părți are sarcina să dovedească faptele pe care își întemeiază în litigiu pretenția sau apărarea.

54.2. Orice cereri și memorii ale părților și orice înscrisuri vor fi depuse odată cu cererea de arbitrare, cu întâmpinarea ori în termenul acordat de tribunalul arbitral în acest sens.

54.3. Tribunalul arbitral poate admite, în condițiile legii, administrarea de probe la cererea unei părți, numai dacă asemenea probe au fost solicitate prin cererea de arbitrare sau prin întâmpinare ori prin memorii depuse anterior primului termen la care părțile sunt legal citate și comunicate celeilalte părți. Probele care nu au fost cerute în aceste condiții nu vor mai putea fi invocate în cursul arbitrajului afară de cazurile în care:

- a) necesitatea probei ar reieși din dezbateri sau administrarea altor probe;
- b) administrarea probei nu pricinuieste amânarea soluționării litigiului;

c) există acordul expres al tuturor părților.

54.4. Cu toate acestea, în vederea soluționării litigiului, tribunalul arbitral poate cere părților, oricând în cursul procedurii arbitrale, explicații scrise cu privire la obiectul cererii și la situația de fapt și poate dispune administrarea oricărei probe prevăzute de lege.

54.5. Administrarea probelor se efectuează în ședința tribunalului arbitral.

54.6. Ascultarea martorilor și experților se face fără prestare de jurământ.

54.7. Tribunalul arbitral nu poate să recurgă la mijloace de constrângere și nici să aplice sancțiuni martorilor sau experților. Pentru luarea acestor măsuri părțile se pot adresa instanței judecătorești competente. Cu toate acestea, tribunalul arbitral poate dispune reducerea onorariului expertului care a întârziat în mod grav și nejustificat în depunerea raportului de expertiză sau a săvârșit alte fapte evidente de tergiversare a efectuării acestei probe.

54.8. Aprecierea probelor se face de arbitri potrivit intimei lor convingeri.

Art. 55. Neregularitățile de procedură

55.1. Neregularitatea actelor de procedură se acoperă dacă partea nu a invocat-o la primul termen de arbitrare ce a urmat după această neregularitate și înainte de a pune concluzii în fond.

55.2. Nimeni nu poate invoca neregularitatea pricinuită prin propriul sau fapt.

SECȚIUNEA a 3-a Încheierea de ședință

Art. 56. Conținutul încheierii de ședință

56.1. Dezbaterile arbitrale vor fi consemnate în încheierea de ședință.

56.2. Orice dispoziție a tribunalului arbitral va fi consemnată în încheiere și va fi motivată.

56.3. Încheierea de ședință va cuprinde, în afara mențiunilor prevăzute de art. 65 alin. 1 lit. a și b din prezentele Reguli, și următoarele mențiuni:

a) modalitatea de îndeplinire a procedurii de citare;

b) o scurtă descriere a desfășurării ședinței;

c) cererile și susținerile părților;

d) motivele pe care se sprijină măsurile dispuse;

e) dispozitivul;

f) semnăturile arbitrilor, precum și semnătura asistentului arbitral.

56.4. Dacă există opinie separată, ea se va menționa în dispozitiv și se va motiva separat.

Art. 57. Drepturile părților privind încheierea de ședință

57.1. Părțile au dreptul să ia cunoștință de conținutul încheierilor, ca și de actele dosarului.

57.2. La cererea părților sau din oficiu, tribunalul arbitral, poate, după verificarea notelor asistentului arbitral și, eventual a înregistrării dezbaterilor, înlătura mențiunile inexacte sau omisiunile din cuprinsul încheierii de ședință, printr-o altă încheiere.

57.3. Părților li se comunică, la cerere, copie de pe încheierea de ședință, prin grija asistentului arbitral. Cererea se face în ședință sau separat, caz în care aceasta se depune la Registratura Curții de Arbitraj.

Art. 58. Atacarea separată a unor încheieri de ședință

58.1. Pot fi atacate cu acțiunea în anulare prevăzută la art. 73 din prezentele Reguli încheierile Tribunalului arbitral prin care s-au luat următoarele măsuri:

a) a fost suspendat cursul arbitrajului, potrivit art. 412 și art. 413 din Codul de procedură civilă;

b) au fost luate de către Tribunalul arbitral măsuri asigurătorii sau provizorii potrivit art. 36 din prezentele Reguli;

c) a fost respinsă, ca inadmisibilă, cererea de sesizare a Curții Constituționale, potrivit art. 53 alin. 3 din Reguli.

58.2. În afara motivelor prevăzute la art. 608 Cod procedură civilă, prin acțiunea în anulare împotriva încheierilor se poate invoca și lipsa condițiilor prevăzute de lege pentru luarea măsurilor dispuse prin încheiere.

58.3. Acțiunea în anulare se poate introduce în termen de 5 zile de la comunicare, cu excepția cazului prevăzut la art. 1 lit. a, când poate fi formulată cât timp durează suspendarea. Exercițarea acțiunii nu suspendă cursul arbitrajului în cazurile prevăzute la art. 58 alin. 1 lit. b) și c).

58.4. Competența de soluționare aparține Curții de apel pe raza căruia a avut loc arbitrajul, care judecă de urgență, cu citarea părților, în cameră de consiliu, pronunțând o hotărâre care nu este supusă niciunei căi de atac. Prin hotărâre, Curtea de apel poate să mențină, să modifice sau să desființeze măsurile dispuse de către tribunalul arbitral prin încheieri.

SECȚIUNEA a 4-a Hotărârea arbitrală

Art. 59. Denumirea hotărârilor arbitrale

Hotărârile arbitrale prin care se rezolvă fondul cauzei sunt denumite "sentințe", iar celelalte hotărâri, date în cursul procedurii, sunt denumite "încheieri".

Art. 60. Sentința arbitrală

60.1. Procedura arbitrală ia sfârșit prin pronunțarea sentinței arbitrale.

60.2. Dacă pârâtul recunoaște în tot sau în parte pretențiile reclamantului, tribunalul arbitral, la cererea acestuia, va da, după caz, o sentință integrală sau parțială în măsura recunoașterii.

60.3. Dacă reclamantul renunță la arbitrare sau la însuși dreptul pretins, mai înainte de constituirea tribunalului arbitral, procedura arbitrală se încheie printr-o încheiere a Președintelui Curții de Arbitraj, pe baza unui referat întocmit de asistentul arbitral șef.

60.4. Dacă reclamantul renunță la arbitrare sau la însuși dreptul pretins după constituirea tribunalului arbitral, procedura arbitrală se încheie printr-o încheiere.

60.5. În cazul în care în cursul judecății părțile sting litigiul prin tranzacție, se va lua act de înțelegere prin sentința arbitrală.

Art. 61. Soluționarea litigiului

61.1. Dacă părțile nu convin altfel, tribunalul arbitral soluționează litigiul exclusiv în drept, în temeiul uzanțelor profesionale și regulilor deontologice.

61.2. Pe baza acordului expres al părților, tribunalul arbitral poate soluționa litigiul în echitate.

61.3. În ambele situații de mai sus dispozițiile art. 5 Cod procedură civilă, rămân aplicabile.

Art. 62. Închiderea dezbaterilor

62.1. De îndată ce tribunalul arbitral va considera că toate împrejurările cauzei sunt suficient lămurite, închide dezbaterile trecând la deliberare și luarea hotărârii în ședință secretă, cu participarea tuturor membrilor săi.

62.2. Pronunțarea hotărârii poate fi amânată cu cel mult 21 zile, cu condiția încadrării în termenul pentru soluționarea litigiului.

Art. 63. Luarea hotărârii

63.1. Când tribunalul arbitral este compus din trei arbitri, hotărârea se ia, dacă nu se întrunește unanimitatea, cu majoritate de voturi.

63.2. Arbitrul care a avut o altă părere își va redacta și va semna opinia separată, cu arătarea considerentelor pe care aceasta se sprijină. Regula se aplică, în mod corespunzător, și în cazul unei opinii concurente.

63.3. Opinia separată sau opinia concurentă se atașează sentinței pronunțate de majoritatea arbitrilor.

Art. 64. Repunerea cauzei pe rol

Dacă în cadrul deliberării și mai înainte de pronunțarea sentinței, tribunalul arbitral consideră că sunt necesare noi lămuriri, va pronunța o încheiere prin care litigiul va fi repus pe rol în vederea unor dezbateri suplimentare, stabilindu-se un nou termen de arbitrare, cu citarea părților, sub condiția încadrării în termenul arbitrajului stabilit pentru respectivul litigiu.

Art. 65. Dispozitivul sentinței arbitrale

65.1. Îndată după deliberare și stabilirea soluției, se întocmește dispozitivul sentinței, care se semnează de toți membrii tribunalului arbitral.

65.2. Dacă există opinie separată, ea se va menționa în dispozitiv și se va motiva separat.

65.3. Dispozitivul se redactează de către arbitru unic sau, după caz, de către un

membru al tribunalului arbitral, se atașează dosarului și se trece în Condica de ședințe arbitrale.

Art. 66. Conținutul sentinței arbitrale

66.1. Sentința arbitrală se redactează în scris și trebuie să cuprindă:

- a) componenta nominală a tribunalului arbitral, numele asistentului arbitral, locul și data pronunțării sentinței;
- b) numele părților, domiciliul sau reședința ori, după caz, denumirea și sediul, precum și numele reprezentanților părților și ale celorlalte persoane care au participat la dezbaterile litigiului;
- c) obiectul litigiului și susținerile pe scurt ale părților;
- d) motivele de fapt și de drept ale sentinței, iar în cazul arbitrajului în echitate, motivele care sub acest aspect întemeiază soluția;
- e) dispozitivul;
- f) semnăturile tuturor arbitrilor, precum și semnătura asistentului arbitral.

66.2. Dacă unul dintre arbitri este împiedicat să semneze hotărârea, se va face mențiune despre cauza împiedicării, cu confirmarea, sub semnătură, a supraarbitrului, iar în cazul împiedicării supraarbitrului, sub semnătura președintelui Curții de Arbitraj.

66.3. În cazul în care este în imposibilitate să semneze asistentul arbitral, hotărârea va fi semnată de asistentul arbitral șef sau de înlocuitorul acestuia, făcându-se mențiune despre cauza care l-a împiedicat pe asistentul arbitral să semneze hotărârea.

Art. 67. Îndreptarea erorilor materiale

67.1. Erorile sau omisiunile cu privire la numele, calitatea și susținerile părților sau cele de calcul, precum și orice alte erori materiale din sentințele arbitrale pot fi îndreptate din oficiu sau la cererea oricăreia dintre părți.

67.2. Cererea părții interesate se formulează în termen de 15 zile de la data primirii sentinței, iar în cazul încheierilor, cel mai târziu la termenul următor.

67.3. Tribunalul arbitral se pronunță asupra cererii prin încheiere. Părțile vor fi citate numai dacă tribunalul arbitral socotește că este necesar ca ele să dea anumite lămuriri.

67.4. Încheierea se va atașa la sentință, atât în dosarul litigiului, cât și în dosarul de hotărâri al Curții de Arbitraj. Dacă îndreptarea s-a făcut din oficiu se va comunica părților.

Art. 68. Lămurirea dispozitivului

68.1. În cazul în care sunt necesare lămuriri cu privire la înțelesul, întinderea și aplicarea dispozitivului sentinței arbitrale ori aceasta cuprinde dispoziții potrivnice, oricare dintre părți poate cere tribunalului arbitral care a pronunțat sentința să lămurească dispozitivul sau să înlăture dispozițiile potrivnice, în termen de 15 zile de la data primirii sentinței.

68.2. Tribunalul arbitral va rezolva cererea de urgență, prin încheiere, cu citarea părților.

Art. 69. Completarea hotărârilor

69.1. Dacă prin sentința dată tribunalul arbitral a omis să se pronunțe asupra unui capăt de cerere principal sau accesoriu ori asupra unei cereri conexe sau incidentale, oricare dintre părți poate cere completarea sentinței în termen de 15 zile de la data primirii ei.

69.2. Cererea se soluționează de urgență, cu citarea părților, prin sentință separată.

69.3. Dispozițiile prezentului articol se aplică și în cazul când tribunalul arbitral a omis să se pronunțe asupra cererilor martorilor, experților, traducătorilor, interpreților sau apărătorilor, cu privire la drepturile lor.

Art. 70. Dispoziții comune privind hotărârile pronunțate potrivit art. 67-69

70.1. Încheierile pronunțate în temeiul art. 67 și 68, ca și sentința arbitrală pronunțată potrivit art. 69 pot fi desființate numai prin acțiune în anulare promovată împotriva sentinței arbitrale date pe fondul cauzei.

70.2. Părțile nu pot fi obligate la plata cheltuielilor legate de îndreptarea, lămurirea sau completarea hotărârii.

Art. 71. Comunicarea sentinței

71.1. Sentința arbitrală va fi redactată și semnată în cel mult o lună de la data pronunțării ei. Pentru motive întemeiate, la solicitarea redactorului sentinței, președintele Curții de Arbitraj poate prelungi acest termen cu cel mult 30 de zile.

71.2. Asistentul arbitral al litigiului are obligația de a comunica părților sentința arbitrală în termen de 3 zile de la data semnării ei de către arbitri.

Art. 72. Caracterele sentinței arbitrale

72.1. Sentința arbitrală este definitivă și obligatorie. Ea se aduce la îndeplinire de bună voie de partea împotriva căreia s-a pronunțat, de îndată sau în termenul arătat în sentință.

72.2. Sentința arbitrală comunicată părților are efectele unei hotărâri judecătorești definitive.

72.3. Sentința arbitrală constituie titlu executoriu și se execută silit, potrivit dispozițiilor art.614-615 din Codul de procedură civilă.

72.4. În litigiile arbitrale în care hotărârile sunt susceptibile a fi executate pe teritoriul unui stat străin, avocatul străin, sau forma de organizare a profesiei din străinătate implicată în arbitraj vor semna o declarație potrivit căreia recunoaște caracterul definitiv și executoriu al hotărârii arbitrale ce se va pronunța.

Art. 73. Desființarea sentinței arbitrale

Sentința arbitrală poate fi desființată numai prin acțiune în anulare, pentru motivele prevăzute de art. 608 Cod procedură civilă și cu respectarea procedurii prevăzută de art.609-613 din Codul de procedură civilă.

CAPITOLUL VI

Scoaterea de pe rol a litigiului. Perimarea

Art. 74. Scoaterea cauzei de pe rol

74.1. În cazul în care desfășurarea normală a litigiului este împiedicată din vina reclamantului, prin neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de prezentele Reguli, i se va comunica o înștiințare scrisă, prin care i se indică obligațiile ce îi revin, termenul pentru aducerea lor la îndeplinire, precum și consecințele neconformării.

74.2. Termenul menționat la alineatul precedent este de 10 zile dacă tribunalul arbitral nu a fost constituit, sau este cel stabilit de tribunalul arbitral constituit.

74.3. Dacă reclamantul nu răspunde sau nu se conformează obligațiilor ce îi revin în termenul stabilit, litigiul se scoate de pe rol prin rezoluția Președintelui Curții de Arbitraj, respectiv prin încheiere dacă tribunalul arbitral a fost constituit, iar acțiunea arbitrală rămâne în nelucrare, fără a se restitui taxele plătite.

Art. 75. Perimarea cererii de arbitrare

75.1. Cererea de arbitrare se perimă de drept dacă a rămas în nelucrare din vina părții timp de șase luni.

75.2. Perimarea se constată din oficiu sau la cererea părții interesate. În ambele cazuri, președintele Curții de Arbitraj fixează termen și dispune citarea de urgență a părților, precum și întocmirea de către Secretariat a unui referat asupra actelor de procedură în legătură cu perimarea.

75.3. Tribunalul arbitral va fi compus dintr-un arbitru unic în persoana președintelui Curții de Arbitraj sau a arbitrului pe care îl va desemna.

75.4. În cazul în care tribunalul arbitral a fost constituit și litigiul se află în curs de soluționare, perimarea se pronunță de tribunalul arbitral în componența stabilită.

75.5. Dacă procedura de citare a uneia dintre părți nu a fost îndeplinită din cauză că adresa acesteia nu este cunoscută ori s-a mutat fără a se cunoaște noua adresă sau refuză primirea ori se constată lipsa oricărei persoane la domiciliul sau sediul indicat în actele dosarului, această parte va fi citată în procedura de perimare prin afișare la ușa Curții de Arbitraj.

CAPITOLUL VII

Dispoziții finale și tranzitorii

Art. 76. Dreptul comun aplicabil

Prezentele Reguli se completează cu dispozițiile de drept comun din Codul de procedură civilă, în măsură în care acestea sunt compatibile cu arbitrajul și cu natura litigiilor.

Art. 77. Arhivarea

77.1. Dosarul arbitral, după soluționarea definitivă, inclusiv a acțiunii în anulare, dacă este cazul, va fi arhivat de Curtea de arbitraj și va fi păstrat la Barou timp de 5 ani.

Art. 78. Intrarea în vigoare și abrogarea dispozițiilor contrare

78.1. Prezentele Reguli intră în vigoare la data aprobării lor de către Consiliul UNBR, și se vor publica pe site-ul UNBR, precum și în Monitorul Oficial al României, Partea I.

78.2. La data intrării lor în vigoare se abrogă orice alte dispoziții contrare.

Art. 79. Dispoziții tranzitorii

Litigiile profesionale în curs la data intrării în vigoare a prezentelor Reguli se vor soluționa potrivit regulilor în vigoare la data introducerii cererii de arbitraj, în afară de cazul în care părțile optează pentru aplicarea prezentelor Reguli.

Art. 80. Anexele

Anexele fac parte integrantă din prezentele Reguli.

ANEXA 1 - Declarație de acceptare, independență, imparțialitate și disponibilitate

ANEXA 2 – Model de clauză compromisorie *

ANEXA 3 – Model de compromis**

---

* ANEXA 2 va fi comunicată ulterior barourilor

** ANEXA 3 va fi comunicată ulterior barourilor

**DECLARAȚIE DE ACCEPTARE, INDEPENDENȚĂ,
IMPARȚIALITATE ȘI DISPONIBILITATE**

Doamna/Domnul _____ de profesie avocat, înscris pe Lista de arbitri a Curții de Arbitraj Profesional a Avocatilor de pe lângă Baroul _____ (denumită, în continuare Curtea de Arbitraj),

declar următoarele:

1) Acceptare/Refuz de a îndeplini misiunea de arbitru:

- Accept să fac parte din tribunalul arbitral ce va soluționa litigiul înregistrat la Curtea de Arbitraj sub nr. _____ / _____ în calitate de arbitru / supraarbitru
- Refuz să fac parte din tribunalul arbitral ce va soluționa litigiul înregistrat la Curtea de Arbitraj sub nr. _____ / _____ (în acest caz, se va proceda numai la semnarea și datarea prezentei Declarații)

2) Respectarea Regulilor de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj

- Am luat cunoștință de prevederile Regulilor de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj și înțeleg să le respect cu strictețe

3) Independență și imparțialitate:

- Nu mă aflu în niciuna din cauzele de incompatibilitate prevăzute de art. _____ din Regulile de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj, de natură a pune la îndoială independența și imparțialitatea mea
- Consider că pot să îmi îndeplinesc misiunea de arbitru în mod independent și cu imparțialitate, dar înțeleg să declar următoarele împrejurări: _____

4) Disponibilitate:

- Confirm, pe baza informațiile pe care le dețin în acest moment, că sunt în măsură să dedic timpul necesar desfășurării și finalizării procedurii arbitrale în timpul afectat acesteia potrivit Regulilor de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj.

Semnătura

.....

Data.....

NORME PRIVIND TAXELE ȘI CHELTUIELILE ARBITRALE

Art. 1

1.1. Prezentele norme reglementează aspecte legate de remunerarea serviciilor de arbitraj asigurate conform Regulilor standard de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj profesional a avocaților.

Art.2

2.1. Serviciile de mediere asigurate de barouri în litigiile dintre avocați conform art. 251-254 din *Statut* sunt gratuite.

Art.3

3.1. Pentru remunerarea serviciilor arbitrale prestate în litigiile dintre avocați în conformitate cu Regulile standard de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj profesional a avocaților se vor percepe:

- taxă de înregistrare;
- taxă arbitrală, care este formată din taxă administrativă și onorariile arbitrilor.

3.2. Taxa de înregistrare și taxa arbitrală remunerează serviciile prestate de Curtea de Arbitraj în organizarea și desfășurarea arbitrajului. Taxa de înregistrare nu se restituie în nicio împrejurare.

3.3. Taxa de înregistrare este fixă, în cuantum de 50 lei.

Taxa administrativă este fixă, în valoare de 200 lei.

Onorariul de arbitru se stabilește în funcție de valoarea obiectului cererii de arbitrare după cum urmează:

i. Cereri neevaluabile în bani: 100 lei

ii. Cereri evaluabile în bani:

a) până la 1.000 lei:	100 lei (onorariu arbitral minim)
b) între 1.001 lei și 5.000 lei:	100 lei plus 2,5% pentru ceea ce depășește 5.000 lei
c) între 5.001 lei și 10.000 lei:	200 lei plus 2% pentru ceea ce depășește 10.000 lei
d) între 10.001 lei și 50.000 lei:	300 lei plus 1,5% pentru ceea ce depășește 50.000 lei
e) între 50.001 lei și 100.000 lei:	900 lei plus 1% pentru ceea ce depășește 100.000 lei

f) între 100.001 lei și 200.000 lei:	1.400 lei plus 0,5% pentru ceea ce depășește 200.000 lei
g) între 200.001 lei și 700.000 lei:	1.900 lei plus 0,25% pentru ceea ce depășește 700.000 lei
h) peste 700.000 lei:	3.150 lei plus 0,15% pentru ceea ce depășește 700.000 lei

3.4. Onorariile stabilite la punctele i) și ii) sunt valabile pentru un arbitru. În cazul în care tribunalul este colegial, onorariul se stabilește în mod corespunzător.

3.5. Dacă valoarea obiectului cererii este exprimată în valută, onorariul de arbitru se calculează și se achită în lei, la cursul BNR de la data introducerii cererii de arbitrare.

Art. 4.

4.1. Valoarea obiectului cererii se stabilește, în cererile privind pretenții bănești, la suma pretinsă.

4.2. În cererile cu mai multe capete, valoarea fiecărui capăt trebuie stabilită în mod separat; valoarea obiectului cererii se stabilește la suma totală a capetelor de cerere.

4.3. Dacă reclamantul nu a stabilit sau a stabilit inexact valoarea obiectului cererii, aceasta se va stabili conform prezentelor Norme din oficiu de către Președintele Curții de Arbitraj, iar după constituirea Tribunalului arbitral de către acesta. După aceleași reguli se rezolvă și cererile de reexaminare a modului de stabilire a onorariilor.

Art. 5.

5.1. Dacă reclamantul și-a retras cererea de arbitrare mai înainte de emiterea citațiilor pentru primul termen la care părțile au fost legal citate, taxa arbitrală se reduce cu 75% din cuantum.

5.2. În cazul în care, ca urmare a împăcării părților sau a renunțării la arbitrare, litigiul încetează la primul termen la care părțile au fost legal citate, taxa arbitrală se reduce cu 50% din cuantum.

5.3. Atunci când tribunalul arbitral pronunță o hotărâre prin care se constată necompetența arbitrajului organizat de Curtea de arbitraj de pe lângă Baroul sesizat cu cererea de arbitrare, taxa arbitrală se reduce cu 75% din cuantumul ei.

5.4. În cazul în care, una din părți a invocat necompetența Tribunalului arbitral la primul termen la care părțile au fost legal citate și totuși acesta s-a pronunțat, iar instanța judecătorească anulează sentința arbitrală pentru necompetență, onorariul arbitrilor se restituie în totalitate. Dacă acesta a fost deja plătit, arbitrii / supraarbitrul sunt obligați să restituie onorariul primit pentru acea cauză.

5.5. Dacă reclamantul își reduce pretențiile mai înainte de primul termen la care părțile au fost legal citate, inclusiv la acest termen, onorariul de arbitru se calculează

la valoarea obiectului cererii astfel redus. În cazul în care valoarea pretențiilor formulate în cerere se micșorează ulterior, taxa arbitrală se păstrează la valoarea inițială, fără a se ține cont de reducerea ulterioară.

5.6. Onorariul de arbitru minim este ireductibil.

Art. 6.

6.1. Cererea reconvențională și cererea de chemare în garanție se taxează întocmai ca și cererea principală de arbitrare, inclusiv în ceea ce privește taxa de înregistrare.

6.2. Întâmpinarea nu se taxează, dar dacă cuprinde și pretenții proprii împotriva reclamantului sau a altor persoane, în condițiile art. 30 alin. 2 din Regulile de procedură, taxa se stabilește potrivit art. 6.1.

Art. 7.

7.1. Pentru cererile de recuzare a unui arbitru se percepe o taxă fixă de 50 lei.

7.2. Pentru cererile de încuviințarea a măsurilor asigurătorii și a măsurilor vremelnice ca și pentru constatarea anumitor împrejurări de fapt se percepe dublul onorariului arbitral minim.

7.3. Pentru cererile de eliberare a certificatelor privind situația unor litigii arbitrale se percepe o taxă fixă de 50 lei.

7.4. Când prin cererea de arbitrare, se pretind dobânzi, penalități sau majorări de întârziere, suma acestora, de la data când încep să curgă și până la data introducerii cererii sau a majorării ei cu atare pretenții, se cumulează cu valoarea celorlalte pretenții bănești (despăgubiri, restituiri etc.) în vederea calculării onorariului de arbitru.

7.5. Pentru orice alte cereri de competența arbitrajului neprevăzute de dispozițiile de mai înainte, se percepe dublul onorariului arbitral minim.

Art. 8.

8.1. Taxa arbitrală se plătește integral, iar dovada plății se va depune la dosarul arbitral în termen de 15 zile de la data comunicării cuantumului către partea obligată de către secretariatul Curții, dacă tribunalul arbitral nu a stabilit în acest scop un alt termen. Dacă dovada plății taxei arbitrale nu se face în termenul prescris în acest scop, cererea se restituie părții care a formulat-o.

8.2. Președintele Curții de arbitraj poate, dacă există motive temeinice, să aprobe punerea pe rol a cererii dacă se plătește taxa de înregistrare, taxa administrativă și cel puțin 1/2 din onorariul arbitralului / arbitrilor, diferența de 1/2 din onorariu urmând să fie plătită potrivit deciziei tribunalului arbitral.

Art. 9.

9.1. Părțile sunt obligate să avanseze contravaloarea tuturor costurilor necesare pentru buna desfășurare a arbitrajului, administrarea probelor, a traducerilor și a oricăror altor cheltuieli impuse de deplasarea arbitrilor și a supraarbitrilor din alte localități.

9.2. Dacă una din părți nu își îndeplinește obligația ce îi revine cu privire la achitarea taxelor sau la plata cheltuielilor arbitrale, cealaltă parte o poate executa, urmând ca prin hotărârea arbitrală să se stabilească modul de suportare a sumelor respective.

9.3. Partea la cererea căreia s-a încuviințat efectuarea unei expertize ori administrarea altei probe care presupune anumite costuri, are obligația să avanseze costurile respective.

9.4. Dacă o asemenea măsură este dispusă din oficiu, tribunalul arbitral va putea obliga pe oricare dintre părți sau pe ambele, în proporția ce va stabili, să avanseze costul efectuării ei.

Art. 10.

10.1. Plata onorariului către arbitri se va face prin grija Secretariatului Curții de arbitraj, la terminarea litigiului, după comunicarea către părți a hotărârii arbitrale, potrivit Regulilor de procedură arbitrală.

Art. 11

11.1. Cheltuielile arbitrale se suportă potrivit înțelegerii dintre părți.

11.2. În lipsa unei asemenea înțelegeri, cheltuielile arbitrale se suportă de partea care a căzut în pretenții, integral dacă cererea de arbitrare este admisă în totalitate.

11.3. Dacă cererea de arbitrare este admisă în parte, cheltuiala reprezentând taxa arbitrală va fi acordată prin raportare la pretențiile admise. Tribunalul arbitral va acorda celelalte cheltuieli în măsura în care va aprecia că sunt justificate, în funcție de împrejurările cauzei.

11.4. Tribunalul arbitral poate obliga, la cerere, partea prin a cărei culpă s-au cauzat celelalte părți cheltuieli inutile, la plata acestora, cu titlu de despăgubiri.